

28

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo čebelarskega
društva za Slovenijo

1925

Štev. 2

VSEBINA

Premično žrelo	17	Društvene vesti	29
Čebelariskim pirogačicam v album (Konec)	19	Vesti iz podružnic	29
Obnožina	21	Dopisi	30
Nosema ali čebelna črevesna kuga	23	Vprašanja in odgovori	30
Opazovalne postaje	26	Drobiž	31
Listek (Čebelar Boštjan)	28	Listnica uredništva	32

PRODAM 15 panjev čebel v A.-Ž. panjih, še novih. — Cena po dogovoru.
J. Rop, Pretreš, pošta Laporje.

Domači vrt.

Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujmo in krasimo.

Priredil M. Humek.

Cena Din 48.—, vezano Din 60.—.

Kdor hoče obdelovati svoj vrt tako, da mu bo prinašal največ dobička, naj si to knjigo omisli. Preizkušeni nasveti te knjige mu bodo majhni izdatek za njo stotero nadomestili. Knjiga je bogato ilustrišana in obsega 69 podob v besedilu in 2 barvni tabeli. — Knjiga se naroča v

Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

VOSEK ZA SATNICE. Čebelarji, ki imajo vosek določen za predelavo v satnice, naj ga pošljejo takoj blagovnemu oddelku „Čebelariskega društva“, ker je društvo z ulivanjem umetnega salja že pričelo. — Tudi čebelarji, ki žele prodati pridelani vosek, naj ga čimprej pošljejo blagovnemu oddelku, ki plača za kilogram čistega voska Din 48.—. Od voska, ki ni zadosti prečiščen, se odbije nekaj odstotkov od brutto-teže za čiščenje in kalo.

Blagovni oddelek „Čebelariskega društva“, v Ljubljani, Semeniška ulica šte. 2.

Baloni s podstavkom

za pitanje iz medišča ali skozi ljuho za A.-Ž. panje in razne druge sisteme.

Pitanje iz medišča s pomočjo balonov se lahko vrši pozno jeseni ali zgodaj spomladi brez nevarnosti za ropanje. Priporočljivo je zato, ker pridejo čebele najlaže do krme, katero jim postavimo tik nad gnezdo. Cene so tele:

balon	Din 8.—
zaprti podstavek k balonom	„ 10.—
odprti podstavek k balonom	„ 8.—

Čebelarisko društvo za Slovenijo v Ljubljani

(blagovni oddelek).

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI
 UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREZJE 14.

Letnik XXVIII.

— Ljubljana, 1. februarja 1925. —

Številka 2.

Premično žrelo.

Fr. D. Jug — Brezje.

Pri žrelu navadno opazimo prve znake kakega nereda v panju. Pri panjih, ki imajo le navadno žrelo, je opazovanje bolj težavno, a pri novejših panjih, ki imajo tako zvano žrelo ameriškega sistema, je to veliko lažje. Ker so te vrste žrela še marsikateremu čebelarju neznana, — nekateri jih že imajo, a jih ne znajo praktično uporabljati — zato se mi zdi potrebno, da napišem o njih nekoliko besed, zlasti ker »Slov. Čebelar« v zadnjih letih ni še nič o tem razpravljal.

A.-Ž. panje z velikim žrelom po ameriškem sistemu je uvedel g. Bukovec iz Ljubljane. Te vrste žrelo zavzemo vso širino panja. Odprtina je 25 mm visoka in široka prav toliko, kolikor je panjeva končnica. Zaprta pa je z zagozdo, v katero je v sredini vrezano navadno žrelo, ki je 12 cm široko in 8 mm visoko. Zagozda mora biti narejena iz trdega lesa, bodisi iz češnjevega ali javorovega, najboljša je pa iz orehovega. Umerjena mora biti natančno po odprtini in globoka toliko, kolikor je debela panjeva končnica, to je 5 do 6 cm. V sprednje lice zagozde morata biti vdela dva vijaka, ki pa naj iz lesa molita vsaj 15 mm, da ju je mogoče s prsti prijeti in zagozdo po potrebi laže

iz odprtine potegniti ali nazaj poriniti. Zagozda mora biti tako narejena, da jo z lahkoto iztaknemo in zopet brez težave vtaknemo. Ako bi se od vročine skrivila ali se spričo vlage napela, jo je treba toliko postružiti, da jo z lahkoto odpiramo in zapiramo. Da bi panjevo odprtino neprodušno zapirala, ni potrebno, saj je sredi nje tudi odprtina, skozi katero čebele izletavajo in prihaja zrak v panj.

Kolikor sem videl do sedaj te vrste žrel, sem povsod opazil to napako, da se pretesno zapirajo in da nimajo ročajev, da bi mogel zagozdo s prosto roko prijeti in izvleči. Ako je vdela v žrelo tako, da jo je treba z dletom ali pa s kakim drugim orodjem izvleči, ne rabi svojemu namenu, ker s tem čebele razburjamo. Brade pri teh panjih morajo biti narejene tako, da zagozde ne ovirajo pri odpiranju in zapiranju. Videl sem v Ljubljani na razstavi nove panje tako površno narejene, da ni bilo mogoče zagozde iz žrela izvleči, ker so tečaji na bradah preveč iz preklada moleli.

Obiskal sem nekega čebelarja, ki ima celo vrsto panjev s takim žrelom, pa pri nobenem se ni dala zagozda izvleči. Vprašal sem ga, zakaj si ne uredi žrel tako, da bi se odpirala, pa mi je odgovoril: »Saj mi jih nikoli ni treba.« Mislil sem si: škoda

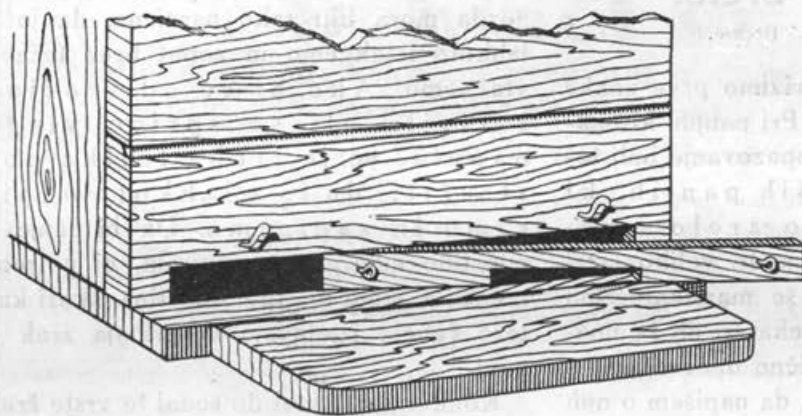
za delo. Nekega drugega čebelarja sem vprašal, kdaj odpre celo žrelo. Rekel mi je, da samo spomladi, da laže dno počedi. Spoznal sem po tem, da ima že marsikdo ameriško žrelo pri panju, a ga ne zna uporabljati.

Te vrste žrelo ima ta namen, da pozimi laže panj od zunaj nadzorujemo, ga lahko tudi od zunaj snažimo in po potrebi prezračimo. Poleti ob hudi vročini, kadar je panj nabito poln čebel, in ob glavni paši, pa začasno lahko kar celo žrelo odpremo, da se čebele lahko gibljejo in da more več zraka v panj. Jaz tedaj zagozde ne odstranim popolnoma,

z zagozdo. Ko nastopi trajna zima, da v čebelnjak ni več dobro hoditi, še manj pa panje odpirati, tedaj mi je še prilika, da čebele opazujem zunaj pri odprtem žrelu. Vsaj enkrat na teden pridem pred čebelnjak. Iz vsakega panja posebe mirno potegnem zagozdo ter poslušam, ni li v njem kakega izrednega šumenja. Nato vzamem gosje pero in pometem iz njega, če leži za žrelom kaka mrtva čebela. Če pa hočem biti še bolj radoveden, potegnem lepenko iz panja in vidim na njej, kaj je padlo iz gnezda. Ko se tako prepričam, da je v panju vse v redu in tiho in mirno, vtaknem zopet zagozdo, pa je moja radovednost opravljena. S tem opravilom nisem čebel

v gnezdu razburil. Ako pa opazim pri katerem panju kak nered, mu izkušam ob ugodni priliki pomagati.

Zgodilo se mi je že, da sem na ta način ugotovil, da je panj iz neznanega vzroka izgubil matico že v začetku meseca decembra. Panj je bil zelo nemiren. V njem je bila večja toplota nego v drugih že pri

Podoba 1. Premično žrelo.

ampak jo narahlo prislonim k žrelu, da sloni na obeh vijakih na bradi. Pod zagozdo nastane po vsej širini panja 12 mm visoka odprtina, kjer čebele brez ovire izletavajo. To je zato dobro, da se ob glavni paši ne prerivajo pri vhodu in izletu pri navadnem malem žrelu ter se ne mude pri njem. Celo veliko žrelo odpirajmo le ob neprestani poletni vročini in le, če so panji zelo močni.

Preden se začne zima, pregledam in osnažim pri A.-Ž. panju vse zagozde ter jo pri vsakem panju tako priredim, da se z lahkoto odpira in zapira brez vsakega šundra. Na dno panja porinem skozi odprto žrelo primerno lepenko. Če drugega ni, je dober tudi časopis, samo da sega čez vse panjevo dno, nato panje zopet zaprem

žrelu, ker čebele niso mirovale. Kljub zunanjemu mrazu so žalostno lezle sem in tja po dnu panja ter iskale svoje matere. To me je razžalostilo. Že tisti dan opoldne, ko se je nekoliko ogrelo, sem odprl osiroteli panj, mu vzel iz gnezda dva sata ter iz prašilčka prestavil malo družinico na dveh satih z matico vred osirotelemu panju v gnezdo. Čebele, ki so ostale na teh satih, sem ometel zopet v panj, ga zadela in zaprl. Vse to je bilo izvršeno v desetih minutah. Drugi dan sem ga zopet prišel opazovat. Bil je miren kakor drugi. Tako sem panj rešil sredi zime pogube.

Ako nastane v panju prevelika toplota, spoznamo pri tej vrsti žrel najlaže, ker se mokrota pokaže najprvo na notranji strani zagozde. Ako čebele prezimujejo v

medišču, v plodišču pa imamo samo prazno satje, moremo, ako bi od prevelike toplote v medišču postalo v plodišču vlažno, plodišče prezračiti na ta način, da ob njih, solnčnem dnevu okoli poldne odstranimo iz žrela zagozdo za eno ali dve uri. Čebelam v gnezdu to nič ne škoduje, ker so visoko pod stropom, plodišče se pa lepo prezračí in osuši. To tudi lahko storimo ob spomladanskem prvem trebežu, ako je mirno, toplo in solnčno vreme.

Iz vsega tega lahko spoznamo, kako velike prednosti imajo te vrste žrela, ako so pravilno izdelana in jih znamo prav uporabljati.

Čebelarškim pirpogačicam v album.

(Konec.)

Urednik.

Vzeti moraš posamezne sate iz panja, sploh panj pregledati, če hočeš ugotoviti moč čebel. Kontrola nad čebelami, ki smo jim dali satnice v izdelavo, je težavnejša, vzimovanje komplicirano in težavno, priprave za prevoz izredno zamudne in nerodne.

O vsem tem bi se dalo napisati celo knjigo, pa ni potreba.

Kako je s prevažanjem A.-Ž. panjev?

Slovinci smo se grdo motili, ko smo mislili, da je A.-Ž. panj za prevažanje prav posebno pripraven. Šele gosp. Antonolija je bilo treba, da je dognal, da je panj za prevoz nepraktičen. Bržkone je tudi to dognal na podlagi »eksperimenata u dugome nizu godina?«

Bog mu greh odpusti, mi ga mu ne moremo! Iz te Antonolijeve trditve zveni najčistejše čebelarško demagoštvo. Mi pa pravimo: A.-Ž. panj je najboljši panj za prevažanje. Za to ga usposablja njegova gladka, priročna zunanost, veliki dušnik v vratcih, nepremično medišče, nizki satniki in pa

kvačice, ki ne dopuščajo, da bi se satniki med vožnjo pregibali.

Panj za prevažanje mora biti tak, da ga je mogoče pripraviti za prevoz naglo in brez posebnih težav. A.-Ž. panju snamemo tablo iz vratc, zapremo žrela, potem pa lahko takoj začnemo nakladati. Panje naložimo na voz kakor zaboje, drugega vrh drugega. Kako naglo je treba včasih čebele prepeljati, kaže najbolje naslednja prilika. Dne 12. septembra 1924. l. zvečer ob sedmih je bilo treba prepeljati 72 A.-Ž. panjev izpod Krima v Vel. Loko na Dolenskem. V treh četrtnkah ure smo naložili dva voza po 36 panjev. V dveh urah in pol smo jih prepeljali s konji na kolidvor dobrih 10 km daleč. Komaj smo jih zložili v železniški voz, je že vlak potegnil. Poldruho uro nato smo že bili s čebelami v ajdovi paši, 50 km pod Ljubljano. Ko se je zdanilo, so bili vsi panji že davno na pasišču. Prevoz se je izvršil gladko, kakor namazano. Za pripravo panjev za prevoz smo rabili pičli dve uri.

Kako pa je s prevozom amerikancev? Za take prilike jih ni slabših panjev! Če jih hočemo prepeljati, je treba zamudnih in zapletenih priprav. Saj ni čuda! Dno, pločišče, medišče in streha so kosi vsak zase! Vse te moramo s kvačicami zbiti in povezati. Ker amerikanci nimajo dušnikov, je treba vrh plodišča ali medišča čez in čez pribiti gosto žično mrežo. Zaradi te mreže pa ne moremo na voz naložiti več nego eno vrsto panjev. Kdor ni izkusil, kako ovirajo prevoz že malenkostni nedostatki, si sploh ne more misliti kompliciranega prevoza amerikancev. »Enkrat pa nikdar več!« bo vsakdo vzkliknil, ko bo tako delo dovršil.

Ali nam je treba panjev kombiniranega sistema?

Če ne ustreza posamezen sestav vsem zahtevam napredka in krajevnim razmeram posameznih dežel, ga je treba izpolniti in, če treba, nov panj sestaviti iz

dveh, treh sistemov. Saj prav v tem tiči napredek! Mi se prav nič ne razburjamo zaradi očitka gosp. A., da je A.-Ž. panj sestavljen iz nemških in ameriških sistemov, ker vemo, da nas v kratkem odreši — jugoslavensko podesno ulište, Antoniolijevega izvirnega sestava.

Rešitev vprašanja, ali potrebujemo mi Slovenci panjev kombiniranih sistemov, naj prepusti gosp. A. nam samim, ker mi to laže in bolje presodimo. Svetujemo mu pa, naj bo dosleden in naj sam nikar ne kombinira jugoslavenskih panjev. Rajši naj priporoča svojim rojakom nepokvarjeni Lagstrothov panj z originalnim satnikom ali pa kak drug ameriški panj. Ti so tako popolni, kar se tiče sestave, da naj g. A. nikar ne vtika svojih prstov vmes, ker jih bo le pokvaril, izboljšal pa nikoli.

Ali je naš satnik 40×25 cm primeren?

Ne! Gospod Antoniolí pravi to in zato ni, pa ni, čeprav se vsi slovenski čebelarji na glavo postavimo.

Danes lahko z mirno vestjo rečemo, da so tisti časi minuli, ko smo se pulili za posamezne centimetre pri satnikih. Vso važnost polagamo sedaj na satnikovo lego in pa na to, da je širok in nizek. Seveda imata tudi pojma »širok« in »nizek« meje. Kljub vsej strpnosti glede velikosti satnikov po moramo pribiti, da je mera 40×20 centimetrov, kakršno je predlagal gosp. A. za enotno jugosl. mero, z a s l o v e n s k e č e b e l a r s k e r a z m e r e **prenizka**.

Američani uporabljajo nizke mere edino le zaradi tega, da prisilijo čebele, da odložijo ves med v medišču, plodišče pa uporabljajo samo za zalego. Izredno nizke satnike ima Heddonov panj in sploh vsi panji, ki so prikrojeni za pridobivanje medu v satju (predelcih — boksos). Takih panjev mi ne moremo splošno uporabljati, dasi so za ameriške prilike naravnost veleumno sestavljeni. Satnik 40×20 spada med prenizke satnike in je nevaren zlasti za tiste čebelarje, ki radi pobirajo panjem med do zadnje kapljice in ga potem nadomeščajo s sladkorjem.

Tudi za prezimovanje je satnik 40×20 centimetrov manj primeren, ker sega čebelna gruča pozimi do spodnjih robov in so čebele tam preveč izpostavljene mrazu. Zlasti močni panji trpe čez zimo, ker nimajo čebele prostora višje v satju.

Morda je sat 40×20 cm primeren za Dalmacijo, ki ima kratke in mile zime, za nas pa ni. Tudi bi morali število satnikov v plodišču in medišču pomnožiti. Površina desetih Gerstungovih satov znaša 10.000 cm^2 , Antoniolijevih pa 8000 cm^2 , smo pa proti pomnožitvi satnikov iz tehničnih razlogov.

Tega našega mnenja ne izpremeni dejstvo, ki se nanj sklicuje g. kritik, češ, da je tudi dr. Zander na podlagi računov in prakse prešel na mero 40×20 cm. Dr. Zander je velik čebelarski znanstvenik-teoretik, kot praktičen čebelar je pa dokazal, da ni vse čebelarske prakse sam zvaril, kakor tudi midva ne, g. Antoniolí!

Da se mi ne bo očitalo, da sem kritičen samo glede A. mere, omenjam, da tudi mera 40×30 ne ustreza čebelarskim prilikam v Sloveniji. V zmislu sklepa beograjskega kongresa naj bodo v medišču bodočega jugoslovenskega panja sati tako veliki kakor v plodišču. V takih panjih z mero 40×30 cm bi pri nas čebele odlagale med v medišču le v izredno dobrih letinah, sicer pa vsega v plodišču, ker bi imele tam dovolj prostora in ker ga odlagajo rajši neposredno ob zalegi.

Pa tudi tehnični razlogi govore proti takemu satu. Velik sat, težek sat! V toplem letnem času se mladi preveliki sati kaj radi sami od sebe posedajo, čeprav so izdelani iz satnic, ki so pritrjene na žico. Že pri meri 40×25 cm se dogajajo taki slučajji, zlasti če čebele v naglici potezajo satnik in sproti zalivajo z medom. Pogostoma se je to dogajalo, ko smo še čebelarili v francoskih (Droryjevih) panjih z mero 30×30 cm, da ne govorim o pokončni meri 40×25 cm. Zlasti pri prevažanju v pašo se je vselej mnogo satov od teže podrlo, čeprav niso bili medeni, ker je že sama zalega dovolj težka.

Pa tudi priročen ni tak sat in pretežek za manipulacijo. Pri pregledovanju panjev v maju, ko je satje posebno občutljivo, se tak sat takoj nalomi, če ga le količkej nagnemo. Kadar jemljemo med in moramo oмести na dan več sto satov, trpi levica, ki drži sat. V rami se kmalu pojavijo tolike bolečine, da levica odreveni.

Tudi za točilo običajnega sestava so taki sati pretežki. Štirje polni sati tehtajo 16 kg in še več. To pa pomeni preveliko obremenitev točila in znatno ojačenje centrifugalne moči. To pa povzroči, da se točilo preveč ziblje.

Prenašanje polnih medišč z 9—10 satniki take mere bi bilo pretežavno. Medišče bi tehtalo 40—50 kg in bi oviralo naglo delo, zlasti v večjih čebelarskih obratih.

Za svojo osebo pa rad priznavam, da mi je mera 40×30 cm mnogo bolj simpatična nego 40×20 cm, ker je velika in v takih panjih lahko vzgojimo velikanske družine, ki pa so važne le v krajih z izredno dobro pašo. Na take panje pa spada medišče z manjšimi (polovičnimi) satniki, kakršne ima n. pr. dadantovec. Odpovedati bi se morali potem enotni meri v plodišču in medišču ter zavreči dotični sklep beograjskega kongresa.

Ali kaže ameriške panje priporočati?

Na to kočljivo vprašanje ne morem odgovoriti z nekoliko besedami. Imam preveliko spoštovanje do posameznih tipov ameriških panjev, da bi mogel svojo sodbo izreči na kratko. Zato bom to vprašanje obravnaval zase. Že danes pa lahko rečem, da so v Jugoslaviji kraji, kjer so vsi pogoji za čebelarjenje v amerikancih. Greh bi bilo ob takih rečeh tratiti čas z reševanjem brezplodnih poizkusov na »podesnem ulištu«, ko pa že imamo vzorne ameriške panje, ki ustrezajo čebelarskim prilikam dotičnih krajev.

Pri reševanju tako važnih vprašanj pa ne smemo prezreti nikdar: to, kar je prevažno za ameriški čebelarski v e l e -

o b r a t , je lahko za našega malega čebelarja — poguba.

Preden te vrstice sklenem, omenjam, da se motijo tisti, ki menijo, da se Slovenci ne zavedamo napak, ki jih ima A.-Ž. panj. Poznamo jih do najmanjše podrobnosti in jih prav nič ne prikrivamo. Nasprotno, naša dolžnost je, da čebelarje opozarjamo nanje, ker cenimo čebelarsko resnico nadvse, zlasti kar se tiče panjev. Dokler pa ne najdemo panja, ki bi bil boljši, resnično boljši nego je A.-Ž. panj, ostanemo pri njem. Če se pa komu posreči, da bi ustvaril panj, ki bi bil za naše razmere boljši, bomo mi prvi, ki ga bomo priporočali in brezobzirno zavrgli A.-Ž.-panj.

Obnožina.

P. Angelus — Ljubljana.

Obnožina je cvetni prah, ki ga rabijo čebele pomešanega z medom za hrano zase in za zalego.

Obnožino bero navadno le mlade čebele, stare pa ne, ker so že izgubile mnogo dlačic. Za bero obnožine so čebeline nožice čudovito modro ustvarjene. Na vseh nožicah ima čebela na podaljšanem zgornjem členu stopalca nekako ščetko iz daljših, gostih, poševno nastavljenih dlačic. S sprednjimi čeljustmi in s pomočjo ščetk na sprednjih nožicah strže cvetni prah s prašnikov in ga sproti nekoliko oslini z medeno slino. Med letom od cveta na cvet ga kopiči na zadnjih nožicah. Zato imenujemo ta prah obnožino. Golen pri zadnjih nožicah je na zunanji strani globeličasta in porasla s trdimi ščetnicami. To pripravo imenujemo košek in pravimo, da čebele prinašajo obnožino v košku. Z ostrim trnom, ki je na spodnjem koncu goleni pri srednjih nogah, osmukava čebela obnožino s koška v celico in jo trdno stlači s čelom. Ko je celica napolnjena z obnožino čez polovico, jo čebele zalijejo z neko gosto, medeno in svetlo tekočino.

Obnožina ima v sebi mnogo dušikovih spojin, beljakovine, tolšče, fosforja in žvepla ter je skoraj najpotrebnejša in najvažnejša čebelna hrana. Obnožina je neogibno potrebna za tvorbo čebelinega telesa in za preživljanje zalege. Pa tudi dorasle čebele potrebujejo obnožine, zlasti ob dobri paši. Tudi matica in troti ne morejo živeti brez nje. Ker je med skoraj brez dušika, brez njega pa nobena žival ne more uspevati, pitajo čebele matico in trote s tako hrano (mlečkom), ki je v njej tudi dušik.

Brez obnožine ni zalege. Ako v zgodnji pomladi pozebe cvetje tistih rastlin, ki nudijo čebelam dosti obnožine, se razvijajo lepo le tisti panji, ki so v jeseni nabrali dovolj obnožine. Zato stori napačno tisti čebelar, ki pobere jeseni čebelam ves med in jih prezimuje na sladkorju. Sladkor jim je sicer dobra hrana, toda le pozimi. Potrebno je torej, da damo vsakemu panju za zimo nekaj kilogramov sladkorja, poleg njega pa zadosti medu. Nikdar pa ne sme čebelar pozabiti, da je naravna čebelna hrana le med in da bo naša izvrstna pasma oslabela, ako bomo s sladkorjem preveč šarili. Torej: vsak A.-Ž. panj potrebuje za zimo 10 do 12 kg zaloge; od te je lahko 2 do 3 kg sladkorja. V vsakem medu je nekoliko obnožine, v sladkorju je ni nič. Ako torej čebelar ni pustil v panju medu ali ako ni dejal v gnezdo kakega satnika z obnožino, v takem panju ne bo zalege, dokler ne bo narava dala čebelam obnožine. Panji, ki imajo med zimsko zalogo dosti obnožine, ne postanejo tako kmalu grižavi, ker je obnožina prav dobro sredstvo proti griži.

Vsak pameten čebelar bo torej skrbno hranil satnike z obnožino. Seveda jih je težko hraniti tako, da bi obnožina ne plesnila. Najlaže jih ohranimo na kakem prav suhem kraju, n. pr. v zakurjeni sobi. Moramo jih pa prej zažveplati, da pokončamo zalego voščene vešče. Komur se ne zdi škoda satnikov, stori najbolje, ako jih z obnožino in z medom vred stlači, to zmes pa spravi v kakí posodi in jo z medom zalije. Potem se obnožina dobro ohrani.

Ta zmes je izvrstna za spomladansko pitanje. Obnožina se ohrani tudi, ako jo dobro potresemo s sladkornim prahom, satnike pa spravimo na suhem. Sladkor popije vlago in varuje obnožino plesni.

Obnožina je čebelam potrebna za izdelavanje voska. Sloveči nemški čebelar Ehrenfels piše o tem v svoji knjigi »Die Bienenzucht«, II. Aufl., 1898: Gospod Reaumur je na podlagi raznih poizkusov dožgal, da je v obnožini tudi vosek. To so pa drugi na podlagi Riemovih kemičnih raziskav zanikali, toda po krivici. Kemiki res ne morejo iz obnožine napraviti voska. Zato pa trdijo, da obnožina za izdelavanje voska ni potrebna, vendar kemija tudi ne more iz sladkih rastlinskih sokov napraviti medu. Ali pa moremo tajiti, da čebela napravi iz teh sokov med? Kakor predeta pajk in sviloprejka svoje niti, tako zida čebela. Za tvorbo voska sta ji potrebna obnožina in med. Ko prebavi čebela te tvarini, začne potiti vosek iz obročkov na zadku.

Čebelar se po donosu obnožine lahko mnogo uči. Ako nosijo čebele obnožino prav pridno, ako imajo prav široke hlačice, to je debele kepice obnožine v košku, ako se vračajo s paše prašne, ker so brale po regratu, bučah ali po kakem drugem takem cvetju, je znamenje, da imajo dosti zalege ali pa da jo nameravajo pomnožiti, kajti spomladi brano obnožino rabijo za prehrano zalege. Po obilnosti obnožine se mora čebelar ravnati. Panja, ki nosi obnožino marljivo, ni treba siliti k zaleganju s špekulativnim pitanjem. Matica v takem panju že sama od sebe stori, kar more. Drugače je s tistimi panji, ki obnožino slabo berejo. To je znamenje, da imajo malo zalege. Tem je treba pomagati. Seveda je temu lahko vzrok tudi ta, da manjka zadostne toplote ali da je matica slaba. Ako pa kak panj ne nosi obnožine, ni v redu. Treba se je prepričati, ni li morda brez matice.

Mnogo cvetlic nudi čebelam med in obnožino hkrati in mnogo čebel nabira oboje hkrati, zlasti ob dobri paši. Drugače pa

nabirajo obnožino le mlade čebele, med pa starejše.

Po barvi obnožine lahko doženemo, na katerih cvetlicah čebele berejo. Leska daje rumeno obnožino, vrba žveplenorumenno, regrat rdečkastorumenno, sadje rdečkasto, divji kostanj temnordečo, domači kostanj rumeno, ajda sivkastorumenno, jelka snežnobelo, javor zelenkastorumenno itd.

Obnožina je torej zelo važna čebelna hrana. Zlasti spomladi, ko so panji močno zeleženi, jo čebele tako pridno nosijo, da se je marsikateri čebelar že jezil, ko je pregledaval panje in našel v satju sicer mnogo obnožine, pa malo medu ali pa nič. So pa tudi taki kraji, kjer dobivajo čebele spomladi prav malo obnožine. V aprilu, ko so čebele na višku razvoja, nastane včasih trajno slabo, deževno in vetrovno vreme. Tedaj zastane tudi v panju delo. Čebele, ki ne morejo brati obnožine, ne morejo zalege zadostno hraniti. Nekateri čebelarji jim pomagajo v tej sili. Eni jim pokladajo mleko, drugi pa pšenično, rženo ali ovseno moko; prav posebno priporočajo moko, ki ji je primešan sladkor ali stolčeni kakao. Vse to so le nadomestki za skrajno silo, in med vojno so se tudi ljudje prepričali, da so vsi nadomestki prav malo vredni. Res je, da berejo čebele tudi moko, ali kakor hitro najdejo v naravi obnožino, se za moko več ne zmenijo. Obnožina ima v sebi beljakovino in tolščo, ki je moka nima ali pa le neznatno količino. Pametno je, ako ima čebelar blizu čebelnjaka nasajenih dosti takih rastlin, ki dajejo dosti obnožine, n. pr. vrbe.

Nosema ali čebelna črevesna kuga.

Jože Okorn — Ljubljana.

Do najnovejše dobe se je ves čebelarški svet zanimal samo za boleznimi čebelne zalege. Šele v zadnjem desetletju so če-

belni biologi začeli opozarjati čebelarje na boleznimi odraslih čebel, ki so bolj nevarne nego boleznimi čebelne zalege. Dr. Zander navaja v podkrepitev te trditve v knjigi »Bolezni odraslih čebel« statistične podatke o razsajanju čebelnih boleznimi v letu 1908. na Bavarskem. Gnilobnih je bilo v tem letu 150 panjev, boleznimi odraslih čebel pa so uničile 7000 panjev.

Izmed boleznimi odraslih čebel je črevesna kuga najopasnejša. Provzročica jo živalski zajedalec *Nosema apis*, ki je bližnji sorodnik zajedalca *Nosema bombicys* Naegeli (Pébrine), ki je napravil v letih 1845. do 1867. francoskim gojilcem sviloprejke 1 milijardo frankov škode. Provzročitelja čebelne črevesne kuge je prvi dognal dr. Zander, in sicer leta 1907. Zaradi tega so imenovali provzročitelja *Nosema apis* Zander. Zajedalec živi v srednjem črevesu, in sicer v celicah črevesne sluznice in med njimi. Hrani se s črevesnim staničevjem. Ko doraste, se preobrazi v trosi, to je v trdoživo trajno obliko. Če zaide tros na kakršenkoli način v črevo žive čebele, se takoj preobrazi v zajedalca. Trosi so blesteči in jajčaste oblike. Izven čebelnega telesa so raztrošeni po panju, okoli čebelnjaka po zemlji, travi, listju in v vodi. Tros je zaodet v odebelelo kožico, ki ga varuje, da se ne izsuši. Protí zunanjim vplivom je zelo odporen, le vročina ga uniči. Po preizkušnjah dr. Zandra se pet let stari trosi še preobrazijo, njih odpornost proti vročini pa je majhna. Kakor poroča White, poginejo, ako jih izpostavimo deset minut vročini 60° C. Če zaide tros čebeli v črevo, se reši svojega kožuščka in se preseli v črevesno sluznico. Množi se jako hitro na ta način, da se cepi na dva dela. Tri do štiri dni stari zajedalci se zopet izpremene v trosi. V kratkem času so v srednjem črevu milijarde zajedalcev in trosov. Spričo tega se črevesna oblika jako izpremeni. Črevo zdrave čebele (pod. 2) je prosojno rdečkasto ali rjavo, bolne čebele pa najprej motne, nato umazane rjave barve, na-

¹ Vir: Dr. Zander, »Krankheiten und Schädlinge der erwachsenen Bienen«, 1921.

zadnje pa belo kot mleko (pod. 3). Ko se je bolezen že razpasla in čebele že jako mrjo, je izpremenjena barva črevesa zanesljivo znamenje, da je panj okužen od noseme. Poleg tega je črevo bolne čebele vselej jako nabreklo in krhko. Ako razparamo zadek čebeli, ki je sumljiva bolzni, lahko po teh znakih brez mikroskopa zanesljivo dožemo, ali je bolna za črevesno kugo.

Čebele se okužijo po trosih, ki jih izločujejo bolne čebele s trebežem. Če je vreme neugodno, in je zato nemogoče, da bi se trebile zunaj, opravljajo to kar v panju. Tedaj posrkajo zdrave čebele trebež in se okužijo. Kako naglo se na ta način okužijo, nam najlepše dokazuje poizkus slovečega poznavalca čebelinih bolezní, Maassena. Zdravemu panju je dodal 12 okuženih čebel. Čez osem dni je dognal, da je okuženih že 40 % čebel, čez tri tedne pa je bil ves panj. Jako nevarne raznašalke kužne griže so tudi bolne čebele, ki so zašle v tuje panje, in pa ropnice.

Za nosemo obole poleg čebel tudi matice in trotje, zalega pa ostane, v kolikor se je doslej dognalo, zdrava. Okužijo se torej lahko le starejše čebele pri delu v panju in zunaj njega.

Zunanji znak črevesne kuge ni posebno značilen, ker je tudi pri drugih nekužnih boleznih dospelih čebel bolj ali manj enak. Ko je dr. Zander prvič spoznal to bolezen, je bil prepričan, da je umrljivost čebel vedno združena s hudo grižo. Toda kmalu se je prepričal, da panj, ki je zelo grizav, ni treba, da bi bil okužen od noseme. Edino zanesljivo znamenje, da je panj bolan, je nenadno umiranje čebel v panju in zunaj njega, to pa kljub zadostni zalogi medu ter dobri in rodovitni matici. Umrljivost je odvisna od množine okuženih čebel, od letnega časa in drugih okoliščin. Najhuje razsaja bolezen v zgodnji pomladi, febru-

arja, marca in aprila meseca, zlasti če so vse izležene čebele okužene.

Ako čebele ne morejo redno izletavati spričo mraza ali slabega vremena, zapuste bolne gnezdo, lezejo s trepetajočimi krili in z napetim zadkom iz panja ter se popolnoma onemogle zbirajo v večjih ali manjših gručah po tleh ali pa na bradi, dokler ne pomro (podoba 4). Ob lepem vremenu bolni panji živahno izletavajo, a le redka izmed čebel se vrne. Če zvečer tak panj pregledamo, najdemo tam samo

Podoba 2.
Zdrava čebela.

Podoba 3.
Bolna čebela.

prgišče čebel z matico, ki pa tudi kmalu poginejo. Takim panjem ni mogoče pomagati.

Maja in junija meseca večkrat opazamo, kako umirajo čebele v velikih množinah, vendar panji ne poginejo kakor spomladi, pač pa zelo oslabe. Umirajo pa včasih po več dni in to slično kakor ob majski bolezni. Čebele izlete iz panja, popadajo na tla, kjer potem pomro. Maassen je opazoval take izbruhe majeve bolezni pri panjih, ki so bili že zgodaj spomladi okuženi od noseme, a so kljub temu dobro prezimili. Če se je nosema pojavila v maju, izbruhne po štirih tednih zopet. Ako se to zgodi, lahko za gotovo sklepano, da so čebele bolne za nosemo.

Nosema pa se pojavlja tudi v milejši obliki. Plemenjaki so na videz popolnoma zdravi, kljub najskrbnejši negi pa zaosta-

jajo, to pa zaradi tega, ker je le majhen del bolan in matica sproti nadomesti vse izgube. To je tako zvana prihuljena nosema, ki pa je jako nevarna, ker se iz nje lahko izcimí huda.

Julija meseca preneha nosema, na jesen se pa zopet pojavi. V panjih, ki so v zgodnji jeseni že okuženi, se bolezen do oktobra tako razpase, da jo iz že znanih pojavov z lahkoto doženemo.

Zajedalec *Nosema* apis zelo vpliva na razpoloženje čebel. Razjedanje črevesnega staničevja provzroča čebeli hude bolečine. Bolne čebele trpe zelo in so zaradi tega jako nemirne. Bolezen tudi ovira delovanje črevesa. Čebele čutijo hudo lakoto, zato neprestano žro. Bolni panji porabijo neverjetne množine medu. Posledica tega je napihnjeno debelo črevo, živahno izletavanje in trebljenje, zato je jako nevarno, da se kuga razpase. Trebež je voden in zelo svetle barve, diši jako kisló. Ko se strdi, je temne barve. Umrle čebele in trebež smrde zelo po tobaču za njuhanje.

Zatiranje črevesne kuge je težje nego zatiranje gnilobe, ker niso trosi samo po satju in panju, ampak tudi zunaj čebelnjaka. Zato moramo biti pri razkuževanju zelo previdni. Mrtve čebele skrbno zberimo in jih sežgimo, čebelnjak, panje, okvire in orodje pa umijmo z vročim lugom (s sodo)! Okuženo satje pokuhajmo v vosek, ki ga lahko brez skrbi porabimo za satnice. Če so imeli panji kaj medu, ga moramo prekuhati, da uničimo trose. Osłabele bolne plemenjake moramo uničiti, ker lahko okužimo zdrave panje, če

jih združimo s takimi slabiči. Preostale čebele zažveplajmo in sežgimo, panj in drugo pa temeljito razkužimo.

Manj osłabele plemenjake, ki imajo dobro matico, lahko ozdravimo. Čebele ometemo v čist panj na satnice, jih toplo odnemo ter dobro pitamo. S tem prisilimo matico, da zastavi mnogo zalege. Če to dosežemo, je panj rešen, kajti mlade čebele so zdrave.

Zdravljenje bolnih panjev se nam pa posreči samo tedaj, ako smo vse okužene predmete dobro razkužili. Posebno skrbimo, da bodo napajalniki vedno čisti ter prirejeni tako, da v njih čebele ne tonejo. Voda naj iz napajalnikov neprestano odteka, če pa to ni mogoče, jo pa moramo večkrat premeniti, napajalnik pa vselej temeljito osnažiti, odnosno razkužiti.

Nosema je v Evropi jako razširjena. — Ubravimo se je najlaže, ako čebelarimo samo z močnimi panji, ki imajo mlade in rodovitne matice. Pri združevanju bodimo zelo previdni zlasti spomladi, poleg tega pa skrbimo, da bomo čebele naravno oskrbovali. Vedno pa vpoštevajmo, da je naravna hrana čebele med, ne pa sladkor.

Podoba 4.

Opazovalne postaje

Jos. Verbič — Ljubljana.

December 1924. Ves mesec ni bilo snega, vendar je bilo po naših ravninah zelo dolgočasno vreme. V Ljubljani smo imeli ta čas 28 od zore do mraka meglenih ali oblačnih dni; le eden je bil popolnoma jasen. Druge opazovalnice po nižavah so javile slične zračne pojave. Bolje je bilo v krajih z morsko višino nad 400 m. Pri Sv. Gregorju pri Ortneku, ki leži 736 m visoko, je bilo le 11 nejasnih dni.

Čebelnih izletov pri nas ni bilo in tudi niso bili potrebni, ker so se čebele koncem novembra dobro sprašile. V višinah, kjer je bilo bolj solnčno, jih je bilo pa več, v nekaterih krajih celo preveč. Pri Sv. Gregorju 10 v času med 24. in 28. Čebele so letele pri toplini $+ 4^{\circ}$! Ti izleti jim niso bili v korist. Na prostem jih je mnogo otrpnilo. Jaz bi jim zasenčil izletnice, da jih solnce ne bi tako pogosto izvabljal v pogubo.

Poraba zaloge je bila ta mesec najmanjša. Nenormalno veliko sta izkazala Moste in Tacen, kar pa pripisujemo nerednemu delovanju tehtnice.

Končno še nekaj, kar se našim postajam dosedaj še ni primerilo. Dne 10. decembra sem prejel od opazovalnice v Veržeju sledeče pismo, ki se brez uvoda in konca dobesedno glasi:

»Javljam Vam žalostno novico. Nocoj je zločinska roka vdrla v čebelnjak ter iztrgala in odnesla tehtnico in toplomer. Tat je najprej poizkušal tehtnico od zunanje strani potegniti iz čebelnjaka, pa ni šlo kljub temu, da je odstranil varovalno desko. Zato je zaklenjena vrata s silo odprl, prevrnil opazovalni panj po tleh, vzel tehtnico in toplomer, ki je bil zelo dobro pritrjen. Dvomim, da je celega odnesel. Odšel je brez sledu. Panjev nisem natančno pregledaval, a po zunanosti sem sklepal, da so ostali nedotaknjeni.

Kdo bi bil zločinec, nimam pojma. Tudi ne vem, kaj ga je dovedlo do tega čina.

Ali je rabil denar in hotel toplomer in tehtnico prodati, ali je hotel uničiti opazovalno postajo?

Od nekega domačega človeka sem zvedel, da je nekoč slišal, da jaz z opazovalnico igram vlogo ovaduha, da naznanjam davkariji, kako in kje naj pritisne z dohodnino in drugimi davki. Ni torej izključeno, da je tatvino izvršil kak zapeljan in neveden čebelar, vendar ne poznam v naši okolici nobenega, ki bi bil zato sposoben.

Tako poroča vodja opazovalnice. Dosedaj se ni moglo dognati, kdo in z kakšnim namenom je storil zočin. Končno sodbo izreči je torej nemogoče. Vendar, na podlagi zgornjega dopisa lahko rečemo, da so nekateri ondotni čebelarji in davčni obvezanci v izobrazbi daleč zaostali, ako še sedaj ne vedo, kako se višajo davki in kakšen pomen imajo opazovalne postaje.

Naj pomnijo ti in čebelarji drugod, ki z nezaupanjem in s strahom gledajo naše naprave, da niso opazovalnice v nikaki zvezi z davčnimi uradi. Bilo bi pa čebelarjem le v prid, ako bi bile. Davčnim oblastim ocenjujejo napovedano dohodnino posebni zaupniki-nečebelarji, ki nimajo pojma o čistem dohodku iz čebelarstva in ga gotovo višje cenijo nego bi ga opazovalne postaje. Zato bi svetoval, da naj se čebelarji pri pritožbah proti odmeri dohodnine iz čebelarstva obračajo na naše poročevalce in jih kličejo za priče. Če bodo ti pojasnili, da niso vsi čebelarji enako spretni, da nimamo na tehtnicah večinoma najboljših panjev, da kratkotrajnemu donosu sledi dolga doba porabe, razni stroški itd., bil bi čudež, ako ne bi uspeli.

Če je komu davčni urad delal krivico, prosimo, naj nam slučaj opiše, da ga bomo javno obravnavali. Tako bomo tudi najbolje zaprli usta našim obrekovalcem.

Mesečni pregled za december 1924.

Kraj (z morsko višino)	Označba opazo- vanega panja	Panje na teži						v mesecu čistih dkg				največ pridobil		Toplina zraka			Dni je bilo							
		pridobil v		zgabil v			pri- dobil	po- rabil	dne	dne	naj- višja	naj- nižja	srednja me- sečna	izletnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih					
		1.	2.	3.	1.	2.														3.				
		mesečni tretjini dkg								C°														
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	-	-	-	5	30	10	-	45	-	-	-	-	+12	-7	+12	-	8	-	28	2	1	3	
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	30	10	-	40	-	-	-	-	+12	-7	+12	-	7	-	27	1	3	7	
Moste pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	-	-	-	15	45	90	-	150	-	-	-	-	+13	-7	+16	-	5	-	28	2	1	9	
Tacen pod Šmarn. goro (314 m)	A.-Ž.	-	-	-	45	5	225	-	275	-	-	-	-	+13	-9	+09	-	2	5	27	3	1	14	
Krtina pri Dobu (305 m)	A.-Ž.	-	-	-	15	20	20	-	55	-	-	-	-	+10	-12	-07	-	4	7	24	5	2	16	
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	-	-	-	50	20	20	-	90	-	-	-	-	+12	-5	+30	-	2	7	24	5	2	19	
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	-	-	-	35	35	30	-	100	-	-	-	-	+14	-8	+07	-	1	4	26	4	1	21	
Gor. Logatec (486 m)	Amerikanec	-	-	-	10	25	30	-	65	-	-	-	-	+11	-8	+14	-	8	-	20	7	4	18	
Cerknica (460 m)	A.-Ž.	-	-	-	25	20	20	-	65	-	-	-	-	+10	-9	+15	-	4	10	16	11	4	13	
Sv. Gregor pri Ortneku (736 m)	A.-Ž.	-	-	-	16	10	14	-	40	-	-	-	-	+9	-6	-13	-	7	3	2	11	9	11	18
Struge pri Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	-	-	-	15	15	25	-	55	-	-	-	-	+12	-10	-06	-	1	7	0	25	1	5	24
Žužemberk	A.-Ž.	-	-	-	20	20	10	-	50	-	-	-	-	+14	-7	+24	-	2	6	-	23	5	3	8
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	-	-	-	15	15	25	-	55	-	-	-	-	+16	-8	+15	-	3	9	-	25	5	1	-
Rožni dol pri Semiču (376 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	20	30	-	50	-	-	-	-	+15	-8	+35	-	2	5	2	25	6	-	4
Hrastnik (250 m)	Gerstung	-	-	-	4	12	16	-	32	-	-	-	-	+13	-8	+13	-	6	1	23	4	4	19	
Orehova vas p. Marib. (270 m)	Gerstung	-	-	-	5	10	15	-	30	-	-	-	-	+11	-7	+05	-	3	7	1	26	4	1	10
Sp. Ložnica pri Zalcu (252 m)	A.-Ž.	-	-	-	20	25	20	-	65	-	-	-	-	+9	-8	-02	-	8	1	23	6	2	19	
Sv. Lovrenc na Poh. (442 m)	Sträuli	-	-	-	20	20	20	-	60	-	-	-	-	+12	-8	-02	-	1	3	2	17	5	9	7
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	Dunajski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+7	-10	-22	-	5	1	10	8	13	11	
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+15	-6	-	-	4	5	1	27	3	1	14
Cezanjovci (182 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+8	-12	-	-	3	6	1	21	9	1	16
Guštanj	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	20	1	12	11	

Čebelar Boštjan.

Cvetko Golar.

Moj sosed je bil stari oče Boštjan,
že siv čebelar in nadložen,
v ulnjaku med panji s svetniki je spal
in bil kot čebele pobožen.

Na solncu je z njimi vse dni svatoval,
poslušal njih sladko je govorico,
ko mrle so, je po njih žaloval,
pozimi pil zlato medico.

Pogosto na vrtu se shajala sva,
o mladih in starih časih kramljala,
ko je na Osojah za mlinarji bil,
in so dekleta okrog vasovala.

S klobukom in s krivci kot fant je prišla
Rožnikova Mina košata,
med mehovi je v mlínu ostala vso noč,
dokler ni potrkala zarja na vrata.

Vriskaje sta k materi šla na njen dom
in že ob šmarnih mašah se vzela —
»In bila bogata je —?« »Pa še kako!
Za nohtom je doto imela!«

In s stricem medvedom je pasel nekoč
o postu pred ulnjakom čebele —
»Pa ni si kajon dopovedati dal,
da niso še dolgo ne zrele.«

Vse kmečke svetnike je imel
po vrsti na panjih lepo narejene —
V puščicah in ranah njegov je patron
in Job je na gnoju, zavržen od žene.

Dva angelca orjeta njivo v Doléh,
a Izidor moli v razori —
s panjicem gre kranjskih čebel sveti Gal
naprej proti Limbarski gori.

In s krono in z žezlom na tronu sedi
rdeča in modra gorenjska Marija
in Adam je z Evo ob jablani,
katere se črna kača ovija.

In kazal mi lepi je lovčev pogreb —
tam križ je lisica nosila,
svetili jeleni so žalostni
in sloka je rožni venec molila.

O konjski je podkvi mi pravil povest,
ki vdolbena v prag je cerkveni,
o durih razsekanih hrastovih,
o deklici morski na steni.

Proroško je ptico Feno poznal,
ki se na Turškem je prikazala,
naslikano je na končnici imel,
in vojno in kužo je oznanjevala.

In ko uganila sva to še in to
in v goste k čebelam stopila,
odkrhnil najlepši mi sat je medú,
bleščeč se ko solnce in svila.

A z leti se sklonil je oče Boštjan —
»Samo čebele drže me pokoncu,
še sanja o njih se mi vsako noč —«
z očmi jih je božal in grel se na solncu.

In prišel je k njemu sveti Ambrož —
o čast in slava mu bodi zapeta! —
v poslednji je uri mu bil tolažnik
in spremil v nebesa ga sveta.

In legel na pare čebelic je kralj,
ko bila izpita kupa je grenka —
s prtom je praznjim poğrnjen bil,
ob njem je gorela voščenka.

Razpelo kot žezlo je držal v rokäh
in bil svečano je resen,
dišala je k njemu lipa z vasi,
zvonov ga pozdravljala pesen.

In sedla je drobna čebelica nanj,
v slovo ga na oko poljubila —
K mrliču se zgrudil sem poln bolečin
in solza mi je curkoma lila.

Društvene vesti

Predavanja.

15. februarja v Ratečah pri Zidanem mostu ob 3 popoldne v ljudski šoli. Snov: Napredno čebelarstvo.

22. februarja v Borovnici ob 3 popoldne v ljudski šoli. Snov: Čebelarjenje v A.-Ž. panju.

1. marca na Breznici pri Žirovnici ob 3 popoldne »Pri Kuntu« na Selu, Snov: Vzgoja matic.

Vesti iz podružnic

Čebelarska podružnica za konjiški okraj je imela svoj redni obči zbor v nedeljo dne 14. dec. 1924. l. v Konjicah. Udeležba je bila jako slaba. To pač najbolje dokazuje, koliko pouka je še potrebno v tej panogi našega kmetijstva. Zavedati bi se morali tega vsi in delati vsakdo po svoji moči in ob vsaki priliki v tem zmislu, da ne bo v okraju čebelarja, ki bi ne bil član Čebelarskega društva, ozir. njegove podružnice. Blagajnikovo poročilo izkazuje 365 Din imetja. Za l. 1925. se je izvolil zopet dosedanji odbor, in sicer: za predsednika Janko Časl v Žičah, za podpredsednika Josip Srebre v Oplotnici, za tajnika Anton Strigl v Koblju, za blagajnika Franc Brglez v Čadramu, za odbornika pa Karel Mravljak v Žrečah in Miha Gril v Gruševju. Sklenilo se je, da priredi podružnica spomladi vsaj dvoje predavanj (v Žičah in Špitaliču) in da bo predaval priljubljeni čebelarski učitelj Iv. Jurančič, ki je vedno dobrodošel med čebelarji konjiškega okraja.

Fr. Brglez, blagajnik.

Čebelarska podružnica v Horjulu je imela letni obči zbor na Štefanov dan 26. decembra 1924. l. Udeležba članov je bila prav dobra. Podružnica šteje 17 članov. Tajnikovo in blagajnikovo poročilo je podal nadučitelj Urbančič. Preteklo leto smo čebelarji silno slabo opravili. Vsi čebelarji smo morali poseči globoko v žep, nabaviti sladkorja in nakrmiti naše ljubljene, sicer bi imeli vsi spomladi, če ne že v pozni jeseni — mrličje. Treba bo misliti na prevoz čebel v pašo, ako hočemo v našem okolišu uspešno čebelariti. Dne 24. avgusta 1924. l. smo priredili pri Žagarju čebelarsko veselico, ki je bila prav dobro obiskana. To kaže dobri sloves čebelarjev, seveda radi sladkega medu! Napravili smo 2606 Din 40 p čistega dobička, kar je za naše razmere prav lep znesek.

— Blagajna izkazuje 6433 Din 85 p dohodkov, 3828 Din 50 p za izdatkov, podružnica ima torej 2605 Din 35 p čistega premoženja. — Soglasno se je sklenila nabava voza za prepeljavo čebel v pašo. Voz oskrbi do spomladi naš predsednik g. Andrej Bastarda. — Volitev odbora se je izvršila soglasno: za predsednika je bil izvoljen g. Andrej Bastarda, kovač na Vrzdencu, za namestnika Andrej Rozman, posestnik na Vrzdencu, tajnik in blagajnik Anton Urbančič, nadučitelj v Horjulu, za odbornika pa Andrej Kozjek, posestnika sin na Korenem, in Janez Vrhovc, mizarški mojster na Lesnem brdu. — Za delegata za obči zbor osred. društva je bil izvoljen predsednik Andrej Bastarda, za namestnika pa tajnik Anton Urbančič. — Soglasno se je sklenilo, da se osrednje društvo ponovno prosi, da priredi enodnevne tečaj na dan 24. maja 1925. l. pri čebelnjaku predsednika A. Bastarde s snovjo:

Operacije v A.-Ž. panju. — Člani bodo postavili v pašo 50 do 60 A.-Ž. panjev, in sicer na pomladno vresje v Polhov Gradec, na hojo na Verd in v ajdo v Dobrničeh na Dolenskem. — Ugotovilo se je, da prezimujejo podružnični člani 108 A.-Ž. panjev in 57 kranjičev, nečlani pa 9 A.-Ž. panjev in 26 kranjičev, skupno je torej v prezimovanju 117 A.-Ž. panjev in 83 kranjičev.

Čebelarska podružnica na Robu pri Vel. Laščah je imela svoj redni obči zbor dne 6. januarja 1925. l. Podpredsednik je na kratko poročal o podružničnem delovanju in o čebelarski letini. Hojna paša je spričo nastalega dežja hitro nehala, tako da nismo imeli od nje nikake koristi. Tudi tuji, ki so pripeljali čebele v hojno pašo k nam, so imeli le znatno škodo s tem, da se jim je med potjo zadržalo več panjev. Podružnica šteje 13 članov, enega manj nego lani. Podružnica je imela 1924. l. 639 Din 49 par dohodkov, izdatkov pa 497 Din 10 par; ostalo je prebitka 142 Din 39 par. — Izvoljen je bil naslednji odbor: za predsednika Feliks Peterlin, za podpredsednika Ludvik Peterlin, za tajnika Josip Haviček, za blagajnika Janez Zakrajšek, za odbornika pa Herbert Auersperg. Za delegata na društveni obči zbor je bil izvoljen inž. Josip Goederer, za namestnika pa Janez Purkat. — Podružnica prosi za prireditev enodnevnega tečaja, ki naj bi se vršil 24. maja t. l. v Dolščaku pri čebelarju Peterlinu. Na to opozarjamo vse okoliške čebelarje, da se poslužijo tečaja, ker je velikega pomena, posebno za začetnike, pa tudi za starejše čebelarje.

Feliks Peterlin, predsednik.

Čebelarska podružnica v Vel. Laščah je imela dne 21. decembra 1924. leta svoj letni redni obči zbor. Navzočnih je bilo kljub temu, da je štela podružnica v letu 1924. 21 članov — samo 8 članov. Tajnik in blagajnik je bil službeno odsoten ter ga je zastopal podružn. predsednik. Z ozirom na to, da je bilo za leto 1925. razen navzočnih članov prijavljenih še več drugih članov, je bil izvoljen naslednji odbor: Anton Žužek za predsednika, France Pečnik za namestnika, Jernej Petrič za tajnika in blagajnika, za odbornike pa Anton Ogrinc, France Rozman in Jože Adamič. Za delegata je bil izvoljen Anton Ogrinc, za namestnika pa Janez Ogrinc. — Glede pouka po potovalnem učitelju se je izrekla splošna želja, naj bi predaval v nedeljo dne 5. aprila t. l. po jutranji maši, ob ugodnem vremenu pri čebelnjaku podružničnega tajnika, ob neugodnem vremenu pa v šoli. Predaval naj bi o prestavljanju, združevanju čebel, prezimovanju ter o spoznavanju in zatiranju čebelnih bolezni. Predavanje naj bi se objavilo v »Slov. Čebelarju«. Jernej Petrič, tajnik.

Čebelarska podružnica v Šmarju pri Jelšah je imela svoj obči zbor dne 4. januarja 1925. Bil je zelo slabo obiskan, ker je v šmarski okolici malo zanimanja za čebelarstvo s premičnim satjem. Mnogo čebelarjev je v naši okolici, ki niso še včlanjeni pri podružnici. Sklenilo se je, naj nabiramo nove člane, ker brez strokovnih navodil, posebno za začetnika, ni mogoče uspešno in umno čebelariti. Radi elabe letine so pri nas čebelarji z lahkoto spečali svoj letni pridelek. Kako nedeljo v mesecu maju, ko ima čebelar z roji največ dela in veselja, naj bi se priredil v Šmarju pri šolskem čebelnjaku g. okr. šol. nadzornika H. Šumerja enodnevne čebelarske tečaj. — Izvoljen je bil tale odbor: za predsednika g. Miha Drobne, posestnik v Dvoru v Šmarju pri Jelšah, za odbornike gg.: Hinko Šumer, okr. šolski nadzornik v Šmarju pri Jelšah, Ivan Zupanc, posest-

nik v Spod. Mestinjah na Pristavi, Franjo Bevc, učitelj v Šmarju. F. Bevc, tajnik.

Čebelarstva podružnica v Dolskem pod Ljubljano je imela obči zbor dne 26. decembra 1924. l. v društvenem domu pri Sv. Heleni. Predsednik je pozdravil navzočne člane, konstatiral sklepčnost ter prešel na dnevni red. Podružnica šteje 14 članov. Odbor je imel eno sejo. Ob priliki občega zbora je bilo predavanje. Predaval je potovalni učitelj g. Okorn, za kar se mu zahvaljujemo. Dohodkov je imela podružnica 606 Din, stroškov pa 457 Din; preostanka je torej 149 Din. Računi so se pregledali in odobrili. V odbor za leto 1925. so bili soglasno izvoljeni: Andrej Jemec za predsednika, Fr. Lenček za namestnika, za odbornike pa Valentin Upel, Valentin Igličar, Fr. Godec in Anton Šimenc; za delegata Lovro Vode, za njegovega namestnika Jožko Mihelčič. Sklenilo se je, da priredi podružnica enodneven tečaj v nedeljo dne 24. maja. Tečaj bo pri Antonu Šimencu v Podgori. Andrej Jemec, predsednik.

Obči zbor čebelarstva podružnice v Borovnici se je vršil dne 1. januarja 1925. l. s temle dnevnim redom: 1. Poročilo načelnikovo; 2. poročilo tajnika in blagajnika; 3. volitev odbora; 4. slučajnosti.

Izvoljen je bil tale odbor: Ivan Borštnik za načelnika, Ivan Leben za namestnika, Ivan Švigelj za tajnika in blagajnika; za odbornike: Miha Gradišar, Jože Suhadolnik, Franc Debevc.— Jože Kos za delegata na obči zbor osrednjega društva, Franc Drašler pa za namestnika delegata.

Podružnica ima 21 članov; od teh je bilo navzočih 15. K podružnici sta pristopila Anton Drašler, gostilničar v Borovnici št. 126, in Anton Petrič, tesarski polir na Dražici št. 21.

Sklenilo se je, da se priredi 17. maja t. l. tečaj pri čebelnjaku gosp. župnika Ivana Štrajharja.

Osrednje društvo se prosi, da ustanovi za našo podružnico opazovalno postajo, ki bi jo vodil g. Miha Gradišar v Bistri št. 12.

V okolišju podružnice je sedaj: 106 kranjičev, 12 gerstungovcev, 101 A.-Ž. panj, torej skupno 219 panjev. Ti panji stoje v okolišju 3 km².

Poleg teh so pa naseljene v tem okolišju še tuje čebele, in sicer 220 A.-Ž. panjev. Na robu okolišja ima g. Franc Gale 10 kranjičev in 15 A.-Ž. panjev. Gale ni član podružnice.

V našem okolišju je torej 449 A.-Ž. panjev in 15 kranjičev, skupno 464 panjev. Pač strašno število za naš okoliš! Osrednje društvo naj blagovoli storiti prepotrebne korake, da se tuje čebele odpeljejo na kaka druga, še ne izrabljena pasišča. To prosi podružnica soglasno, drugače bo tukajšnje čebelarstvo propadlo.

Ivan Švigelj, tajnik.

Dopisi

Iz Jarenine v Slov. goricah. Pri nas so čebele dne 4. in 5. januarja t. l. zelo močno izletavale ter nosile rumeno obnožino. Ali ni to čudna zima? Je li bilo to cvetje še od jeseni ali se je že letos razcvetlo, nisem mogel dognati. Za prezimovanje čebel je bila zima do sedaj zelo ugodna, ker je bolj suha nego mokra in čebele se tudi lahko večkrat otrebijo. Franc Šumenjak.

Iz Lužarjev pri Vel. Laščah. Pred kakimi šestimi leti sta se pojavila tudi pri nas dva para takih ptičev, kakršne opisuje g. naduč. Armič v decembrski številki lanskega »Čebelarja«. Gnezdila sta v podstrešju tukajšnje podružnične cerkve Sv. Ožbolta. Dolgo nisem mogel do njih. Odstranil sem opeko v podstrešju toliko, da sem mogel seči do gnezda, ki so se v njem mladiči baš valili. Brez usmilenja sem vse pometal na tla. Gnezda ne nanosi ta ptica. Poišče si primerno kotanjico, vanjo pa znese jajca.

Tisto leto sem opazoval, da so čebelarji veliki škodljivci čebel! Zato sem ravnal z zarodom tako nečloveško, sicer imam ptice zelo rad.

Meseca junija lanskega leta sem obiskal svojega očeta v Maršičah v župniji Sv. Gregorja. Tam sem zopet opazil take ptice, ki so tudi gnezdile v podstrešju tamošnje podružnične cerkve Sv. Urha. Storil jim nisem nič zalega, ker nimam tam čebel. Prihodnje leto se bom pa že potrudil, da pošljem eno tako ptico gosp. Armiču za nagrado.

Anton Ogrinc.

Iz Šmartnega pri Slov. gradu. Lansko leto je bilo pri nas za čebele prav slabo. Najboljši panj je nabral komaj 5 kg. Čebelarji so prejšnje leto ves med prodali za slepo ceno po 15 do 20 Din za kg, sedaj ga pa morajo plačevati po 40 do 50 Din kg, pa ga še ne dobe. Čebelarji prepuščajo čebele kar samim sebi. Če ima kdo kaj zanesljivega pitanca naprodaj, naj naznani v »Čebelarju« in omeni tudi ceno.

Martin Duler.

—Vprašanja in odgovori—

Vprašanje 1. Ali so strigalice čebelarjem škodljive? Mnogokrat jih najdem v panjih, zlasti za tablo v vratcih. Kako jih naj zatiram, če so škodljive?

Odgovor. Strigalice so neškodljive živali. Žive se od sladkega sadja. Iztikajo pa rade po praznem satju in iščejo medu. Love tudi žerke voščene večje in izjedajo mrtve čebele. Vsekakor so koristne, in ko bi ne bile tako zelo ostudne, bi jih človek ne preganjal. V panje pritiskajo rade, če jih postavimo v paši kar na planem. Takrat mrgoli te nesnaže zadi v panjih. Jaz jih tarem s kakim klinec, drugčega sredstva za uničevanje ne vem.

Vprašanje 2. Rad bi kupil pločevinasto posodo za manjše množine medu, od 5 do 15 kg. Kje jo dobim najcenejšo in najboljšo?

Odgovor. Vprašajte pri blagovnem oddelku našega društva, če je pa tam ne dobite, se obrnite na kakega kleparja. Krasno pločevinasto posodo lahko kupite pri tvrdki H. Treo v Ljubljani v Selenburgovi ulici, če Vam bo cena ugajala.

Vprašanje 3. V klet sem postavil kebel hojevega medu, ki je bil popolnoma strjen. Dasi je bila posoda dobro pokrita, je med postal sedaj tekoč in se bojim, da bi se skvaril.

Odgovor. Če je klet količkaj vlažna — ven z medom! Navzame se vlage toliko, da Vam spomladi začne vzhajati in kipeti tako, da bo tekel čez rob in po tleh. Berite odgovor na vprašanje 4.!

Vprašanje 4. Naša zadruga je nakupila pred dvema letoma večjo množino medu, ki ga je imela spravljeneža v kleti. Letos je postal med tekoč in se je zelo izredčil ter skisal. Pošiljamo vzorec, da nam pojasnite, kaj naj storimo, da se obranimo še večje škode. Ali ga smemo za med prodati?

Odgovor. Berite odgovor na vprašanje 3., ki velja deloma tudi za Vašo nepriliko. Vaš med je popolnoma skvarjen in skisan ter se ne bo dal »popraviti«. Užiten ni več. Ker ni za človeško hrano, je tem nevarnejši za pitanje čebel. Pokuhajte ga v žganje!

Drobiž

Žnidersiščeva knjiga »Naš panj« je v tisku in izide koncem februarja meseca. Razpošiljati jo bomo začeli začetkom marca meseca. V trde platnice vezan izvod bo veljal okoli 40 Din. Naročila sprejema M. Humek, Ljubljana, Langusova (prej Tobačna) ulica 21.

Sila kola lomí. Leta 1920. sva z znanim ljubljanskim čebelarjem gosp. Alojzijem Trinkom pobirala med svojim čebelam, ki sem jih imel v hoji pod Krimom. Obenem sva pregledovala stranske sate v plodiščih, da bi videla, so li čebele ravno izdelale satnice. Ob tej priliki sem našel v nekem panju krajni sat, ki je imel na eni strani same čebelne, na drugi strani pa same, prav same trotje celice. Ta sat so čebele izdelale iz satnice. Podreti so morale na eni strani vso osnovo za čebelne celice, da so mogle postaviti trotje. Z gospodom Trinkom se nisva mogla načuditi temu izrednemu pojavu. Sat je bil izdelan brez napake. Satnico sem pritrdil na žico. Izključeno je bilo, da bi bile čebele najprvo podrle satnico in šele potem naredile sat.

V nekem drugem panju sva našla satnico, ki se je zaradi hude vročine posula. Čebele

so jo popolnoma izjedle, le na spodnji letvici je ostalo kup zgrbančenih voščin. V prazen satnik so čebele postavile nov, lep sat, ki je bil takrat že skoraj do tal potegnjen, žica pa »vdelana« natančno po sredini sata. Vsi vemo, kako zoprna je čebelam žica, ki jo utremo v satnico in kako rade podero satnico tam, kjer se je dotika žica. Ker je bila paša pod Krimom bogata, se prav nič niso zmenile za žico, tako se jim je mudilo satje staviti. Šle so kar preko žice, bi lahko rekli. Tudi ta pojav sem doživel samo enkrat. Ur.

Maščevanje je sladko. Janez Neroda je v prezimovanje dejal tri panje: stare, častitljive kranjčice. Miši so kmalu izvohale, da pri žrelah lahko smuknejo vanje. Vso zimo so hodile tja v goste in skrbele za red in snago v njih. Spomladi se je naš Janez praskal za ušesi, ko je kopal iz panjev ostanke satja. Zelo zadovoljen je bil sam s seboj, da se mu je vsaj posrečilo, da je pobil vse miši. Seveda, treh družčkov je bilo res škoda, ampak — miši, miši! Niti ena mu ni ušla... Ur.

Tečaje pri bradah na A.-Ž. panjih je treba zdaj pa zdaj, najmanj pa enkrat na leto, namazati z oljem, da ne rjave. Če tega ne storimo, zrjave v nekaj letih popolnoma in se potem kaj radi prelomijo. Ur.

Mreža na okencih v panjih rada rjavi kljub temu, da je pokositrena. Jaz popleskam novo mrežo s firnežem. Čopič mora biti skoraj suh, da maža mreže ne zamaši. S firnežem prevlečena mreža ne zrjavi izlepa. Ur.

Sadite vrbe! Vrbe so spomladi prevažne za čebele, ker jim nudijo bogato pašo, zlasti pa obnožino, ki je v tem letnem času posebno potrebujejo. Vrba ni izbirčna za lego in zemljo. Ugajajo ji zlasti vlažna tla ob vodi. V zgodnji pomladi narežimo pol metra dolge šibe in jih potaknimo precej globoko v zemljo, pa se naglo okoreninijo in odženejo. Sveta za vrbe je povsod dosti. Dobro jih je od časa do časa pomladiti s tem, da jim porežemo vrhove, potem odženejo mlade šibe. Posebno dobre za čebele so iva (*Salix cáprea*), ki tudi prav dobro medi, beka (*Salix viminalis*) in pa bela vrba (*Salix alba*). Ur.

Med in otroci. Vsakemu otroku ne koristijo med. Meni n. pr. ni škodoval, ko sem v otroških letih očetu skrivaj izpraznil lonec, ki ga je bilo v njem nekaj funtov. S sestrom sva ga v nekoliko popoldnevih polizala — brez bolečin. Le mati je tožila, da je nekdo Bog ve s čim namazal vse kljuge na vratih. Pa nama je oče namazal še najino zadnjo plat, čeprav sva zatrjevala, da medu nisva snedla in da se na sodnji dan najina nedolžnost izkaže.

So pa otroci, ki jim je po medu slabo. Zato je treba poglavčke, do pet let stare, polagoma privaditi medu. Ne smemo pa biti prebojazljivi. Eno žličico po trikrat na dan prebavi najnežnejše dete. Če dajemo večje množine že v začetku, se lahko pripeti, da se otroku naglo pristudi. Med dajaj otrokom pomešan s toplim mlekom ali pa na kruhu. Tekoč med je laže užiten nego strjen. Ur.

Koristen gost v panju je majhna, raku podobna živalica, ki se zna prav spretno in naglo premikati: naprej, nazaj, v stran, kamor jo je volja. Zlasti spomladi, dokler so še slamnice v panjih, vidimo te živalce pogostoma na dnu panja, zadi med okenci in vratci ali pa na dnu pod satjem. Čez poletje jih ni, vsaj jaz jih ne vidim. Dokler nisem vedel, da je ta živalca knjižni ščipalec ali škorpion (*Chelifer cancrivorus*) prav koristna, sem vsako pokončal. Odkar pa vem, da se hrani od čebelnih krpljev, ki padajo s čebel na dno panja, in od jajčec voščene vešče ter od zalege drugega mrčesa, mu privoščim življenje v toplen panju, tem bolj, ker ga tudi čebele ne preganjajo.

Ščipalčev zadek je podoben stenici. Oborožen je z razmeroma dolgimi škarjami, ki jih rabi za lov. Strupen ni. Ur.

Pajki se kaj radi naseljujejo v praznih mediščih ali pa v prostoru med okenci in vratci. Spomladi razpenjajo tam svoje mreže in preže na čebele, ki so zašle iz plodišča skozi kako razpoko v pajkovo lovišče. Zlasti pajki križavci se radi skrivajo v panje in se tam maste in rede od čebel. Konec aprila meseca vidimo skoraj v vsakem medišču takega požeruha, če ne več, pa njegovo mrežo in mnogo mrtvih čebel. Ur.

Dobro ga je zavrnil. Čebelarja Petra so njegovi prijatelji kaj radi dražili zaradi čebel. Neki hudomušnež ga je vprašal, je li res, da čebelarji s samimi troti. Peter se namuzne in odvrne: »Pri zadnjem popisu živine so jih našli 50.472. Škoda, da jih takrat nisi štel ti, pa bi bil eden več...« Od takrat ga niso več izpraševali o trotih! Ur.

Zmota. Učitelj: »Nacek, imenuj mi kakega sesalca!« — Nacek: »Čebela!« — Učitelj: »Ali Nacek, čebela vendar ne spada med sesalce!« — Nacek (jokavo): »Seveda, saj sesa med iz cvetov!«

Po Schweizerische Bzt. — Ur.

Nehvaležnost je plačilo sveta. Naša čebela je pomagala postavljati temelj čebelarstvu po vseh evropskih državah. Pomladila in po-

živila je s svojo zdravo in plemenito krvjo propadla čebelarstva po Evropi, Ameriki in Avstraliji. Ves čebelarški svet se je takrat čudil njeni rodovitnosti, odpornosti, marljivosti in krotkosti. Danes, ko so razne države le s pomočjo naše čebele dvignile svoje čebelarstvo in pomnožile število panjev, se je vse države branijo in ji zapirajo vrata. Tako rekoč čez noč so v zadnjih letih razbobnali razni čebelarški modrijani, da je naša čebela manj vredna in da so druge pasme boljše. Ne da bi možato povedali, da ne potrebujejo več naše čebele, ker imajo sedaj sami dosti čebel, jo blatijo in obrekujejo. Pa je vendar še nekaj poštenih odličnih čebelarjev v tujini, ki našo čebelno pasmo cenijo nad vse druge in prerokujejo, da bo njena zarja v novič zažarela, toda še lepše! Ur.

Kdo proda spomladi plemenjake v A.-Ž. panjih? Čebelarji v Slov. gradu bi radi kupili konec marca ali v začetku aprila meseca več dobro zasadenih takih panjev. Najrajši bi jih kupili v celjskem okraju, da bi bil prevoz lažji in cenejši. Ponudbe naj se pošljejo gospodu Martinu Dulerju v Šmartnem pri Slov. gradu. Ur.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Gosp. M. D. pri Sv. M. v Sl. g. Žal nam je, da Vaših člankov ne moremo priobčiti. So v pretesni zvezi s članki gosp. Humeka in strica Matijca. Zavidam Vas za Vaš spomin, za Vaše pero pa ne, ker iztikuje po tujih spisih.

Gosp. L. S. v B. Tudi Vašega članka ne moremo objaviti. V njem je vse polno čebelarških zmot. Janša bi se obrnil v grobu, če bi bral Vašo »izvirno« teorijo o vplivu lune na rojenje.

Gosp. R. S. v P. pri V. Neporabno! Članek skoraj doslovno prepisan, oziroma preveden. Če poberete snov iz drugih časopisov, omenite vsaj vir, iz katerega ste zajemali. Zdi se mi, da sedanji čebelarji bolehamo za čebelarstvo učenostjo. Nikar ne mislite, da je le tak članek dober in pameten, ki je strahovito učen pisan.

Vse gospode dopisnike prosim, lepo prosim, naj pišejo samo na eni strani papirja in ne pretesno. Člankov za to številko sem čakal in nanje prežal kakor vrag na grešno dušo.

Na naslov uredništva se obračajo gg. člani v raznih zadevah, s kakršnimi nima uredništvo opravka. Prosim, naj mi pošiljajo samo gradiva za »Čebelarja«. V vseh drugih zadevah naj se obračajo naravnost na društvo.

Cenik čebelarstva orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarstva društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-Ž. panj na 9 okvirov najnovejšega sestava: kompletan z vsemi pritliklinami (s pripravo za prevažanje)	300	—
Isti na 10 okvirov, najnovejši in najpreciznejši izdelek	325	—
Baloni, za 1 ali 2 litra Din 16— oziroma	8	—
Deska za pritrjevanje satnic	8	—
Euskol - zavitek	7	—
Garnitura za vdelavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	35	—
Kadilnik	—	—
Kapa, čebelarstva, za odpiranje (s tkanino)	60	—
Ista, s tkanino (navadna)	50	—
Kleščice za okvirčke	—	—
Kleščice za okvirčke v topli stavbi	42	—
Kolesce za vtiranje žice	28	—
Zaklopna kozica za odlaganje obljudenih satnikov	40	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 3 do 15 Din	—	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	5	—
Mreža, žična za okenca (pocinkana), kvadratni meter	60	—
Nastavek s tace za odkrivanje satja ob točenju medu	120	—
Nož za izpodrezavanje satja	12	—
Nož za odkrivanje satja	15	—
Odvijač za vijake	3	—
Pipe, čebelarstva	85	—
Pitalnik za A.-Ž. panj Din 10—, iz bele pločevine	18	—
Posode za med, pločevinaste, à 4 kg	16	—
Iste za 55 kg	200	—
Iste (leseni sodi) za 50 kg	50	—
Posoda za čiščenje medu z dvojnimi sitom	180	—
Ravnalec (priprava za uravnavanje satnikov v A.-Ž. panju)	8	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z medeno vodo	18	50
Razstojšča, pločevinasta, namesto kvačic za 9 ali 10 okvirčkov	2	50
Rešetka, matična, močna (nemškega fabrikata) za kvadratni meter	200	—
Rešetka, matična, šibkejša	135	—
Rokavice, čebelarstva	100	—
Satnice 39×23 cm, kilogram	76	—
Sipalnik, lesen, za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Sito za čiščenje medu, leseno	20	—
Isto pločevinasto	32	—
Solnčni topilnik	150	—
Spone za rokave, I. vrste, par	7	—
Iste II. vrste, par	6	—
Stiskalnica za umetno satje	900	—
Strgulja za snaženje A.-Ž. panjev	12	—
Šablona, jeklena in zabijač (priprava za pritrjevanje kvačic)	18	—
Ščetica za ometanje čebel	10	—
Šilo za vrtnanje luknjic	3	—
Točilo za med, pločevinasto, za 3 okvire 27×41 cm	1100	—
Topilnik s svetiljko in žličko za lepljenje satnic Din 48— in	58	—
Topilniki za voščine	100	—
Vilice za odkrivanje satja	38	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski enostranski Din 5—	5	—
b) leseni (Trinkov sestav)	2	—
Znaki	5	—
Žica v klobčiču, dkg Din 1—	—	—
Kovinska garnitura za A.-Ž. panj:		
a) 6 palic 40×8 mm (nepocinkano železo)	9	—
b) 2 nosilca za matično rešetko	5	—
c) 2 tečaja za vratca à Din 3—	6	—
č) 4 tečaji za bradi à Din —75	3	—
d) mreža za okenca po kvadr. meter	60	—
e) zapahi za okenca p. Strgar à Din 1—	4	—
f) 2 zaporici za zaklopnico à Din —50	1	—
g) kvačice iz železne žice, kilogram	28	—
h) 1 kljukica za vratca, večja	1	—
i) kos matične rešetke 33×25	15	—

Gospodarske knjige

Janša, Nauk o čebelarstvu

Tretja izdaja. Priredil Francišek Rojina. Z dodatkom Albertijev-Znidarsičev (A.-Ž.) panj. M. Humek. Din 24.—.

Humek, Praktični sadjar.

Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, pojasnjena s 24 barvnimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Vezana Din 120.—.

Slovenska kuharica.

Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvnimi tabelami v naravnih barvah. Sedma izdaja. Vezana Din 220.—.

Sadje v gospodinjstvu.

Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinje in dekleta prir. M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilog. in 42 slik. 30 Din.

Gospodinjstvo.

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravstveni del spisal dr. Franc Dolšak. Din 40.—.

Nasveti za hišo in dom.

Za vsako gospodarstvo in gospodinjstvo velevažna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Din 32.—, vezana Din 48.—.

Sadno vino ali sadjevec.

Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Z 42 pod. Sestavil M. Humek. 20 D.

Breskev in marelica.

Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbuje. Z 22 slikami in 2 barvnimi tabelami. Sestavil M. Humek. Din 12.—.

Naše gobe.

Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavil Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, ravnatelj meščanske šole. Vezano Din 100.—.

Kubična računica

v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavil Janko Dolžan. Vez. Din 30.—.

Računar

v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar.) Vezan Din 30.—.

Zemljepisni atlas

kraljevine SHS. Izdalo društvo slovenskih profesorjev. Sedem podrobnih zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48.—.

Slovenci.

Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. Vezan Din 60.—.

Gospodarska geografija.

(Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produkcija. Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavil dr. Vinko Šarabon. Vezana Din 48.—.

Parni kotel.

Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvidon Gulič. Din 30.—.

Ojačen beton.

Učna knjiga za stavbne šole in stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani